

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

D I Ł O

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 504 000.
"Ваша Чеська Легіон.
Прага, "Діло".
Рукописів не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛО" В ОБ'ЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

На весняний сезон поручає
найновіші моделі одягів

ФАБРИКА ОДЯГІВ

Рот і Рудерфер
Львів, Леґіонів 3/1. (над кіном Палас)

Засідання сойму Карпатської України відложено.

ХУСТ. КУП повідомляє: КАНЦЕЛЯРІЯ ПРЕ-
ЗИДЕНТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРИСЛАЛА НА РУКИ

ПРЕМ'ЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ О. Д-РА
А. ВОЛОШИНА ТАКУ ТЕЛЕГРАМУ: "ЗАСІДАН-
НЯ ПЕРШОГО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРА-
ЇНИ 2. БЕРЕЗНЯ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ. ТОЧНИЙ
ТЕРМІН БУДЕ ОГОЛОШЕНИЙ ПІЗНІШЕ".

Здвиг „Карпатської Січі“ у Сваляві.

ВІДЕНЬ, УПС. У Сваляві відбувся великий
здвиг „Карпатської Січі“, в якому взяло участь
понад 6.000 осіб. Головний командант „Карпат-
ської Січі“ Клемпуш виголосив промову, в якій
згадав, що головним завданням „Січовиків“
у теперішню пору є оборона границі держави
і внутрішня праця для розбудови країни.

Праці делімітац. комісії зближаються до кінця.

Наради делімітаційної комісії у справі кор-
дону між Карпатською Україною і Мадярщи-
ною ведуться далі в Будапешті. Мадярська
делегація вже спрещувала свої домагання.
Остаточне рішення прийде в короткому часі,
коли мадари перестудіюють контрпроект кар-
патоукраїнських експертів.

Д-р Августин Штефан

МІНІСТРОМ КАРП. УКРАЇНИ?

„Фелькішер Beobachter“ приносить вістку,
що у дні зібрання сойму теперішній уряд К. У.

формально подається до димісії. У провіді но-
вого уряду стане знову о. д-р А. Волошин. До
того уряду ввійде також теперішній керівник
міністерства культів і шкільництва д-р А. Ште-
фан.

Бранка в Карп. Україні.

В Карпатській Україні почалося прийма-
ня новобранців до армії. Столицею від рана
йдуть вантажні авто прикрашені жовто-голубими
прапорами. Цивільне населення гучно їх вітає,
а новобранці відповідають дисциплінованими
окликами: „Слава Карпатській Україні!“ Між но-
вобранцями переважають члени „Карпатської
Січі“, які мають за собою передвійськовий ви-
шкіл.

Карпатоукраїнські робітники
дістають заробітки в Німеч-
чині.

ХУСТ. КУП. В найближчих днях відіде но-
вий транспорт 50 земледільських родин на се-
зонні роботи до Саксонії. На половину бе-
резня приготують другий транспорт понад
пять тисяч осіб. Висилка транспортів робітни-
ків провадилася тому, що не обговорено ще
подробіть висилки, м. ін. справу грошових по-
силок.

Крім того виїхало коло 700 осіб на роботи
до Чехії та Моравії.

ЕНТУЗІАЗМ СЕРЕД НОВОБРАНЦІВ.

Від поодиноких новобранців напливають до
прем'єра о. д-ра А. Волошина телеграми, які ха-
рактеризують настрої молоді, що вперше в істо-
рії Карпатської України йде, щоби приготуви-
тись до оборони батьківщини. Ось одна з таких
телеграм: „Ми українські новобранці з Квасів
широ й сердечно вітаємо вас, батьку, і впевня-
ємо вас, що на заклик українського народу ста-
немо до боротьби за волю!“

Уряд висловлює подяку за телеграми та за-
кликає новобранців до службового виконання
військової служби для оборони інтересів укра-
їнського народу.

Збірка на національний фонд

КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ
У НІМЕЧЧИНІ.

ВІДЕНЬ, УПС. Управа Українського Націо-
нального Об'єднання в Німеччині видала кому-
нікат у справі збірки на національний фонд
К. У. серед українців у Німеччині. Управа
У. Н. О. взяла на себе обов'язок перевести ту
збірку і зваляє всіх українців у Німеччині зло-
жити даток на фонд національної оборони
К. У.

Промова прем'єра К. України до новобранців

ХУСТ. КУП. передала в радіо промову пре-
м'єра о. д-ра І. Волошина до новобранців з
Карпатської України:

„Новобранці Карпатської України! В хви-
лині, коли прощається з цивільним життям і за-
ймаєте свої щоденні заняття у найсвятішу

службу батьківщині, вітаю вас в імені уряду
вашої вільної батьківщини Карпатської Укра-
їни. Стоять перед вами великі завдання: стати
добрими воїнами Карпатської України і нашої
республіки. Багато з вас перейшло вже перед-
військовий вишкіл в рядах „Карпатської Січі“,
де ви свій обов'язок виконували бездоганно.
Вірю, що ви не з меншим запалом будете його ви-
конувати в рядах армії, де послух і дисципліна
буде вашим найбільшим обов'язком. Дякую вам
за ваші запевнення про вірну службу, які до
мене напливають. Запевняю вас, що вашою
рідною, яку тепер лишаєте, буде опікуватися
наша влада. Слава Карпатській Україні! Слава
армії!

Польський демарш у Данцігу.

ВАРШАВА, ПАТ. На поручення уряду поль-
ський генеральний комісар у Данцігу зложив у
понеділок та вівторок президентові сенату Дан-
цігу засадничі письма, які призначають станови-
ще польського уряду до подій у політехніці в
Данцігу, та домагання охорони прав та інтересів
польської академічної молоді у Данцігу.

Міністр Сьєнтославський прийняв у прива-
тності ректора варшавської політехніки та ди-
ректора департаменту Патковського двох сту-
дентів політехніки в Данцігу, які описали йому
відомі події.

Бомбовий замах на Хрущова на київському дворці.

ВІДЕНЬ, УПС. подає подробиці про замах
на головного секретаря комуністичної партії
України Хрущова.

У зв'язку з приготуваннями до 18. партій-
ного конгресу покликали Хрущова до Москви,
де він мав здати звіт з положення в УССР. На
київському дворці безпосередньо перед відіз-
дом поїзду зник мужчина в мундурі залізнич-
ника кишу через вікно бомбу до вагону, в я-

кому сидів Хрущов. Двох людей з оточення
Хрущова згинило, а сам Хрущов важко ра-
нений.

Сензаційна обставина, що до замаху вжито
бомби з військового арсеналу. В Києві відбули-
ся по замаху масові арештування. Слідство є
утруднене, бо не можна ствердити назви ска-
замоховця, який втік.

Маневри американської флотії закінчені.

НЬЮ ЙОРК, ПАТ. Маневри американської
флотії закінчилися. Мабуть „морна“ флотія
засіла перервати лінію „обідо“ флотії, яка боро-
дилася з японською побідежка. Чи допидежа до

островів Карібського моря і до Панамського
князів Рувельт відплив на острів Кулебра, від-
крити віддалити до Маямі.

Весела історія з неіснуючим маркізом де Канада - Хермоза.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 22. лютого 1939.

На тлі еспанської трагедії поширилась учора в Парижі неабияка газетарська „качка“, пущена мабуть навмисно деякими французькими колами, що хотіли скомпромітувати неприязню ген. Франкові ліву пресу. Намір удался, бо жертвами цієї „качки“, що кружляла в редакційному середовищі впали: соціалістичний щоденник „Ле Поппюлер“ та лівого напрямку радик.-соціалістичний щоденник „Ле Евр“.

Нині вся національна французька преса порскає зі сміху, „Ле Евр“ признається, що впаав жертвою містифікації а „Поппюлер“ друкує ще й нині і далі нові „правдиві“ телеграми, що походять з того самого „віродостойного джерела“.

Ця газетарська „качка“ ось така:

До червоної еспанської амбасаді у Парижі прибули якісь представники „еспанських монархістів“ під проводом маркіза де Канада Хермоза, пропонує план перемир'я між урядом Негріна та урядом Франка. Подібний демарш „еспанських монархістів“ мав бути то відбутись одночасно в Бургосі у ген. Франка. Політичні журналісти „Поппюлеру“ і пані Женеєва Табуї, дипломатична редакторка „Ле Евру“, із пристрасною підхопили ці „віродостойні вістки“ та записали на цю тему цілі шпальти своїх органів. Тому, що пані мають завжди першество, то ми наведемо ось ці радки добродійки Табуї із вчорашнього „Ле Евру“:

„Ці роялісти вимагають від обох шефів урядів (тобто від Негріна і Франка) скликання конференції, на якій монархісти і республіканці покладуть кінець своїм міжусобицям. Вони починають ці наради спільною заявою-бажанням забезпечити повну суверенність і незалежність Еспанії, і тому вимагають від обох урядів

скасувати всі договори та військові пакти, що вказали у майбутності Еспанію з іншими націями. Вони заявляють, що новий режим не може дозволити на вкорінення в Еспанії комуністичних екстремістів або якихось інших, бо це було б насилуванням свободи еспанського народу та домагаються плебісциту.

Кажуть, що през. Негрін будімо згідний з тими монархістами і що від довшого часу еспанські монархісти бажать зблизитися до республіканців, бо вони бояться, щоб новий тотальний режим в Еспанії не був проти релігії“.

БЕМАР БЮРО ТЕХНІЧНО-ПРОМИСЛОВЕ

Львів, ПЕКАРСЬКА 40, ТЕЛ. 247-48.

ПОСТАЧАЄ МАШИНИ млинсько-тартакові, мотори, переводить будови і реконструкції млинів та тартаків.
406 1—11

Далі пані Табуї продовжує ось так: „Поки що не можна передбачити наслідків цього почину „Товариства еспанських монархістів“ — дуже важного почину цієї організації, що має такі великі зв'язки в армії та в духовенстві — з огляду на великі труднощі, щоб довідатися про хід подій в Мадриді та з огляду на розмови, що ще продовжуються в еспанській амбасаді у Парижі“.

Ми навмисне наведемо нашим читачам цю веселу історію про цього якогось „духа“ еспанського маркіза де Канада Хермоза, що з'явився в еспанській червоній амбасаді у Парижі та спонукав дипломатичних редакторів лівих паризьких газет написати довгі розправи про „еспанського графа, що має такі великі впливи між національною еспанською армією та еспанським духовенством“.

Читачі „Діла“ може пригадують собі теж колись дуже голосну історіюку з тим нещасним народом „польдевів“, що то так жакливо його переслідували американці і в якого обороні повстав був навіть комітет, зложений з французьких парламентаристів. Цей нарід „польдевів“ мабуть видавав французький полеміст Леон Доде, або французькі студенти. Листи

гатило ні одне довірливе слово, ні одне, сказане необережно, її не ослабило. Я часто перебирав у пам'яті всіх людей, яких я знав добре і навгад і за кожним разом приходив до переконання, що наша приязнь „вийнятова“. І хто знає, як довго вона була б продовжувалась у такій самій формі, якби не обставини, що інколи так дивно укладаються між людьми, що, як не розбирай, до дна не доберешся.

Був морозний Свят-Вечір. Задивлений у замерзлу шибу, я роздумував над тим, куди саме втекти якнайскоріше із свого затишного кутка, що раз у рік хвилював мене більше ніж звичайно спогадом дідуха і куті. І тоді, як мені замість ніч усміхався здалека перченьний гуляш у ресторані „Дешево і добре“, я замість усмішки сестри, що запрошувала мене на свята, здалека видала мене зза скляної габльотки Грета Гарбо, що третій місяць не сходила з екрану кіна „Фатаморганга“ — саме в тій хвилині хтось застукав до моїх дверей і не входив. Це наймичка півства Сербіннів просила мене в їх імені негайно, бо стіла накритий і на мене ждуть.

Я був такою несподіванкою не лише схвилюваний, але й зачудований. Мені усміхнулася надія провести традиційний вечір у моїх сусідів, з яких я знав лише професора зі сходової клітки. Але на рефлексії не було часу. Наймичка виразно повторила своє „негайно“, а мені треба було привести до ладу свій вигляд. А тут не минуло і п'яти хвилин, як за дверима вдруге хтось постукав; тим разом сам професор Сербін, вибачливо усміхаючися, пробував узяти мене легенько за лікоть.

— Щастя, що я вас застаю. А то ви лиш подумайте, стіла давненько накритий, а нас усього троє...

Він увів мене до кімнати, познайомив зі своєю дружиною і малюю, не більш як десятилітньою донечкою і все ще не міг опанувати збентеження: — Вас може трохи здивує, що все те... ось так якось... ну... хе-хе... чудно... Але, бачте, ми люди традиційні. Мусимо мати за столом пару, а тут склалося так, що товариш в останній хвилині виїхав... бачите... Вибачте,

„ГУРТ“

Краєва Гуртівня
Ска з о. о. у Львові

ЗМІНИВ АДРЕСУ І ТЕЛЕФОН

на

Скарбківська 15. Тел. 211-26
ч. 4/59

французьких парламентаристів, що дали себе тоді зловити на той жарт та згодились увійти в „Комітет помочі Польдевам“, друкували тоді із гумором майже всі паризькі газети, а роялістична „Аксіон Франсез“ аж захлистувалась від сміху... Нині паризькі газети друкують такі видумані сензаційні листи неіснуючого маркіза де-Канада Хермоза до Франка і Негріна, в яких автентичність повірили були „Поппюлер“ і „Ле Евр“.

Ми при цій нагоді хотіли б запитати деяких французенек — товаришок пера, чи припадково той самий таємничий маркіз де Канада-Хермоза не інспірує їх теж при писанні найновіших сензацій на тему: „Гітлер та Україна“? Але наша мужеська стриманість наказує нам не переводити в діло наших задумів.

Ю. С.

Важне для пані

Вони на пляжі костюми в новодискретім алоказі
сукні і шовки, дешево і добре
РЮЖА БОТВІН
купити у фірмі 2941 10-10
ул. Ботвін 2.

ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКІВ ДЛЯ НЕЖОНАТИХ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Найновіший податковий закон у Німеччині накладає високі податки на нежонатих. Той закон охоплює всіх тих, які мають більше, як 442 марки місячного доходу.

ЗА ЗНЕВАГУ РАСИ.

БЕРЛІН, ПАТ. В Гамбургу арештували двох жидів міліонерів, які провинилися супроти нірнберських законів про охорону німецької крові. Тих жидів засудять за проступок поганьблення раси.

М. РОМАНИШИН

Професор Себін.

(Новела.)

Моя знайомство з професором Павлом Сербіним почалося з того, що ми одного ранку стрінулися на сході і, сказавши собі майже водночас „добрий день“ — узялися чистити обуву. З того часу ми стрічалися в тому самому місці майже щодня і поводитися так само, як уперше. Думаю, що в тому не було нічого незвичайного. Ми були сусіди, виходили в тій самій годині до праці, то й обуву і убрания мусіли привести до ладу більш-менше в тому самому часі. А те, що у сходовій клітці було лиш одне видільне місце, на якому можна було похистити обуву і штани ні трохи не здивує тих, де живуть у старих кам'яницях, будованих на зразок „клітки“.

Таке то було моє „тихе“ знайомство з професором Павлом Сербіним. Воно ніколи не викликало поза витерті рямці привітальної чемності „добрий день“ — чи прощальної „до побачення“. Деколи їх доповняли такі загальні враження, як от „чудова сьогодні погода“, або „дрепогана слота“ — „черевки можна загубити в болоті“ — тощо.

Я нераз роздумував над тим, чи ми справді знаємося, тобто я і професор Павло Сербін. Мені здавалося, що ні. Те все, що лягло в основу нашого дотеперішнього знайомства, було, як я думав, ніщо інше, як звичайна чемність. Навіть те, що професор Сербін завжди перший закримчував мене на вулиці і здалека скидав капелюх та усміхався доброю усмішкою старця, я вважав тільки за виїмки чемності добре вихованої людини. А всеж було між нами якесь інтимне почуття близькості, щось невідоме і невідоме, а таке виразне у відчуженні, що я, хоч-не-хоч, мусів таки признатися в дивні, що ми з професором знаємося.

Так проходили наші дві, тричі, місяці, а жана приязнь залишалася незмінною. Я не зба-

що я вас ув'язнив на цей вечір, ви певно збиралися худити?

Мене почав сердити шораз більше принижений тон його мови і я сказав отверто, що збирався йти до міста на гуляш і до кіна, бо ніхто мене ніде не просив. Мое шире признання миттю розвіяло його сумніви. За хвилину він був уже не той. З людини, що принижено прохала вибачення у свого гостя за те, що поспіла запросити його до свого дому, він став незрівнянним паном дому, що розуміє вагу традиції і ціну гостя та докладає всіх зусиль, щоб гість почувався у його домі як у себе дома.

З того часу я бував часто у мого сусіда професора Павла Сербіна. Його кабінет межував з моєю кімнатою. Обі кімнати розділювала тонка, на одну цеглу завглубшки „пруська“ стінка і гукувавши, можна було виразно підслухати голос за стіною. Професор Сербін стукав, звичайно наперед олієм тричі до стіни, а потім піднесеним голосом кликав: „Чи вільні?“ — Вільний, чи ні, я завжди відповідав йому: „Такі“ — а тоді він закінчував нашу розмову через стіну завжди одним і тим самим: „То заходьте, як у вас охота“.

Про що ми звичайно говорили? На всякі найрізноманітніші теми, а найбільше про мистецтво, поезію. Професор Сербін мав спорний запас книжок, які рівненько як за лінійкою лежали покладані у трьох дубових шафах. В одній була сама белетристика, у другій наукові речі, здебільша історичні студії і розвідки, у третій всячина. Всі книжки, як признався професор Сербін, бачучи мое захоплення, сам він опрацював, бо це його наймиліше ремесло. Збірники поезій обгортав він у всякі кусні квітстої матерії, які закінчилися з суконь його пані і дочки, повісті та оповідання мали темну зелену подоліну, а наукові студії сапінкову шкіру і золоті айдиски.

Та мене найбільше захопили баринські томики поезій, з яких рідко котрий мав одну і ту саму матерію. Але ви зрозумієте мій подив лиш тоді, коли я розгортаючи наосліп знайшов у

Канадійські українці на поміч Карпатській Україні.

(Від власного кореспондента)

Торонто, 8. лютого 1939.

Зараз на першу вістку про утворення автономної карпато-української держави в межах Чехо-Словаччини велика радість опанувала всіх українців не тільки в Торонто, але й по цілій Канаді. Спершу стихійно відбувалися інформаційні віча, опісля, коли того почали вимагати обставини, і протестаційні.

Та на вічах не скінчилося. Тутешні українці добре розуміли, що на розбудову культурного, громадського та політичного життя треба грошей і ще раз грошей. Тому з найбільшим одушевленням та з почуттям високого громадянського обов'язку всі українські установи взялися гаряче до збіркової акції на допомогу Карпатській Україні. Всі навипередки взялися збирати гроші — хто збере більше?

З таким самим ентузіазмом відгукнувся загальний українського громадянства в Канаді на заклики збіркових комітетів. Усі без огляду на теперішні куші заробітки жертвували щедро. В самому Торонто одна українська торговельна установа („Бівер“, пекарня) жертвувала одразу 200 дол. На допомогу Карпатській Україні жертвували навіть і такі, що до цього часу не давали ні цента на ніяку іншу національну ціль. У деяких місцевостях збирачі грошей ходили хата в хату, двері в двері, захоплюючи таким чином якнайширші кола українського громадянства. Деякі українські центри в Канаді, як Едмонтон, Саскатун, Вінніпег, Торонто, збрали вже значні суми. Саме Торонто збрало вже понад 5.000 дол.

Гроші переважно висилають на адресу уряду Карпатської України. Прем'єр о. д-р Волошин сам завдає собі багато труда та власноручно пише листи з подякою на адреси поодиноких українських установ у Канаді. Автографи першого українського прем'єра є в якнайбільшій пошані. Їх звичайно збирають у рямці за склом та вивішують на найвиднішому місці.

Збіркова акція ведеться і далі. Товариства використовують до цього кожну нагоду. Між іншим Т-во „Взаїмна Поміч“, що має 54 відділи по цілій Канаді, на своїх недавніх Загальних Зборах асигнувало 1.000 дол. на допомогу Карпатській Україні. Те саме зробили й роблять поодинокі відділи цього Товариства.

Найганебнішу роллю в теперішньому часі відіграють більшовицькі недобитки. Ніяким чином не сприяють Карпатській Україні, а останніми часами взяли під свою високу московську опіку т. зв. карпаторосів, мадярофілів, русофілів та на своїх вічах плюгавлять український рух. Майже ніяких успіхів їхня шкідницька робота не має. Навпаки — д. багато емігрантів-виходців із Карпатської України, що досі почували себе руснаками, рускими, карпаторосами, приходять тепер на загально-громадські віча і публічно признаються до своєї кровної та расової спорідненості із братами з інших українських земель.

Стихийно росте українська сила:

Такий самий ентузіазм і між земляками в Злучених Державах.

Г. Шумливий.

Подяка.

Примарені Народної Ліжничі Впов. П. д-рові І. Гиничеві і Впов. П. д-рові Р. Крупці за вилікування моєї жінки з тяжкої хвороби та сестрам за опіку, складі цю дорогою сердечну подяку.

Михайло Кісель
Брухович.

Самоуправні вибори.

ЧОРТКІВЩИНА.

В чортківському повіті вже оголошені вибори до громадських рад. Голосування відбується 12. березня ц. р. Від дня розписання виборів іде жива підготовча праця і між українським і між польським населенням, але в багатьох селах польські виборчі комітети були створені вже перед оголошенням виборів.

Теперішні управи волостей пропонують українцям у кожному селі компроміс, але це такий „компроміс“, що де українського населення є 50 до 75%, там пропонують 25—15% українських радних, а де українського населення є понад 80%, там пропонують радних по половині. Так мала б виглядати справедливість. З уваги на такі пропозиції, як також на заклик наших провідних чинників усі громади рішають іти до виборів самостійно і вносити лиш одну українську листу.

В днях 22., 23. і 24. лютого виставлено списи виборців по громадах, але в більшості громад з великими „помилками“, бо дуже великий відсоток українських виборців (не раз кілька сот) не вписаний на листи, зате вписано багато неукраїнців, які не мають права голосування. У багатьох громадах доступ і вгляд до списів виборців дуже утруднений, а то й неможливий, так, що вже внесено до створення дуже багато зажалень. У склад виборчих комісій лиш дещо входить один член греко-католик — зрештою самі поляки.

Та це все ще більше еднає українське населення. Якщо й далі піде підготовка до виборів з польського боку такими методами, як іде дотепер, то можна бути абсолютно певним, що українські виборці підуть усі до голосування на свою листу. Інша річ, чи зможуть перемогти навіть у тих громадах, де творять величезну більшість. Однак й можлива програма не тільки нікого не заломить, а навпаки — ще більше всіх сцемує та об'єднає до дальших змагань за краще завтра українського народу.

СОКАЛЬЩИНА.

Вибори до міської ради в Сокалі розписані на 12. березня ц. р. Місто поділено на 6 виборчих округ. До виборчих комісій не покликані нісодного українця. Виборчі округи повикривано в дивовижний спосіб. Напр., щоб ослабити український елемент на Забужжі, приділено до цієї округи частину жидівської ділянки, віддаленої від Забужжя 1 кілометр та відділеної до того рікою Буг. Також і в самому місті при творенні округ поминено приписи закону, який каже, що кожна округа повинна творити суцільну територіальну цілість, зате поставлено загаду — ослабити якомога український елемент.

Вибори до сільських громад розписано на дні 11. і 12. березня. В деяких громадах не оповістили тих виборців у відповідний спосіб, бо оповістки не були поміщені на громадському будинку, а десь у куті, звичайно на якомусь двірському будинку. В днях, призначених на виложення листів, тих листів не було (напр. Тартаків). Управлених до голосування українців масово не втягнули до спису виборців (напр. у селі Смигачів поминули коло 200 виборців українців). Затє втягнули до спису виборців навіть малолітніх поляків, напр. у селі Конотопи. Хоч у списі побіч імені і прізвища дотичних осіб поміщено дати їх уродження, які вказували наглядно, що вони не мають ще приписаного віку (24 літ), проте виборча комісія не хотіла вичеркнути їх зі спису, вимагаючи пропозиції й метрикального витягу! У всіх громадах втягнули до спису всіх двірських формалів — без огляду на їх вік і час замешкання в дотичній громаді. Вишені реклямації не мають ніякого успіху.

Не зважаючи на все те, настрої українського населення бадьорі. Для переведення виборів утворилися в Сокалі повітовий виборчий комітет, зложений з представників усіх українських партій. Цю консолідацію прийняло населення з одушевленням, чого доказом була хочби незвичайно масова участь у передвиборчому вічу в Сокалі. Утворено повітову виборчу канцелярію і в Сокалі відбулася вже ціла низка передвиборчих окремних нарад. Подібні наради визначені і по селах.

КОЛЬОНСЬКА ВОДА

ніжна — чарівна

Isle 1939

J. I. S. STERNIEWICZ • POZNAŃ

Привітання урядові Карпатської України з Англії

Українське Бюро в Лондоні вислало на руки о. д-ра А. Волошина такий лист:

„Ваша Ексцеленціє! Тріумфальний вислід виборів з 12. лютого, того іспиту зрілості українського народу — був і для нас, українців в Англії, причиною радості і тріумфу. На ру-

ки Вашої Ексцеленції складаємо з цієї нагоди наші щирі привітання і запевнення глибокої відданості.“

(УКБЮРО, Лондон).

УКРАЇНЦІ-КАТОЛИКИ З ПРИВОДУ СМЕРТІ ПАПИ ПІЯ ХІ.

Українці-католики, що перебувають в Англії, вислали через Українське Бюро в Лондоні лист на руки Й. Е. Кардинала Артура Гінслея, архієпископа вестмінстерського:

„З приводу смерті Його Святости Папи Пія ХІ., який так багато причинився до викликання зацікавлення католицького світа східною католицькою Церквою, прохаємо прийняти в імені українців-католиків в Англії вискази глибокого жалю.“

У відповідь на цей лист наспіло писмо від приватного секретаря кардинала Гінслея, в якому пишеться: „Приватний секретар в імені Й. Е. Кардинала, який під цю пору перебуває в Римі, прохає Вас прийняти вискази подяки для українців-католиків в Англії за їхні співчуття з приводу смерті Святішого Отця Папи Пія ХІ.“

(УКБЮРО, Лондон).

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Останніми днями появилася в лондонських денниках ціла низка довших статей про Карпатську Україну. Вчислюємо найважливіші з них.

„Дейлі Геральд“ (часопис лівих напрямків, стоїть під впливами трейд-юнії) помістив більшу статтю (з малою Чехо-Словаччини) 20. II. під наголовком „Наці мають переважати впливи в найновішій столиці“.

Друга обширна стаття появилася теж у „Дейлі Геральд“ з 21. II. До неї додана вірна мапа українських етнографічних земель. Наголовок статті „Німецькі гроші будують українську армію“. Обі статті писав власний кореспондент, який відмілював Хуст. Автор статтей обширно задержується на українському русі взагалі та освітлює його з точки політичного погляду свого часопису.

„Таймс“ з 21. II. помістив довшу статтю („спеціального кореспондента“) під наголовком „На Закарпатті“ („Рутенії“ в оригіналі) — сьогодні. До статті додана також мапка. Стаття писана досить тенденційно, в неодному подіє невірні спостереження, так, що вже чергового дня появилася в „Таймсі“ спростування.

„Дейлі Телеграф“ з 21. II. помістив статтю бугського міністра Веджвуда Бенна, в якій він описує свої враження з подорожі до Хусту.

(УКБЮРО, Лондон).

головки поезій і поем дійшов до пересвідчення, що найрізноманітніші кусні матерії, в які обгортав свої книжки професор Сербин, віддавали загальний настрій даної збірки з такою подивляною досконалістю, що я не міг стриматися від оклику.

— Ви певно колись писали добрі вірші, паце професоре, а лиш не спішилося вам з ними до друку, як нам, гарячунам і неврастенікам?

Професор Сербин перебив мені зразу усьмішкою і кивком руки: — Ні трохи! Я ніколи не пробував зліпити двох рядків. Все те, що ви зачите і що думаєте, то зовсім щось інше. Це — що так скажу — моя слабкість до поезії і більш нічого. Та ви стривайте — він не давав мені прийти до слова, наставившись миттю на дальшу проповідь — коли ми впади мимохіть на таку хвилю, то попробуймо виплисти нею на гадану дорогу. — Мене, історика, цікавить не від кінці одна тема, якою є та сама, що й моя, може в дечому відмінна слабкість великих людей до поезії та її представників. Ви лиш подумайте — підніс він свій зріановажений голос і добув із шафи товсту книгу — яка чудова психологічно історична студія! Найбільший зацікавлений у новітній історії, майстер катівського ремесла і допиту Держинський, був у відношенні до поетів тихим баранцем і ошалавувив ім свого „магана“. Що ви на те все, скажіть? — налягав він щораз дужче, не перестаючи шукати у книжці і раз-у-раз зводив свій захопливий погляд на мене.

— Це справді цікаве явище? — була моя відповідь не без тауму. — Школа лише, що про те не знали всі клієнти Г. П. У. А то всі як один прийшли б були на допит з готовими віршиками у кишені.

Як не як, а мене від тоді щораз ольшче тягло до проф. Павла Сербина. То була насправду цікава людина, гідна уваги і приваблива навіть до такого непосидючого і розсіяного чоловіка, як я. А всеж мені довгий час не пошестило помітити у щоденному житті проф. Сербина ніякої аристократії, що збагатила б його дотепершні знання тої людини

(Далі буде).

Тріюмфальний поворот ген. Франка

ДО БУРГОСУ.

На нараді в Сокалі, яка відбулася 19. лютого, вибрано делегацію з представників усіх політичних партій для аложення перед адміністраційною владою протесту проти нечуваної досі протнукраїнської акції, веденої на терені Сокаля різними польськими чинниками.

Треба знати, що від деякого часу відбуваються в Сокалі наради в „справах руських“. На одній з таких нарад студент університету Адамко дозволив собі з вуличною лайкою накинутися на митрополита Шептицького. Провідник нарад римо-кат. парох Сокаля кс. Шукальський не вважав навіть за відповідне прикликання того панка до порядку. Але годі чогось подібного вимагати від кс. Шукальського, який використовує навіть проповідальницю для ширення ненависті до українців. На тій самій нараді виринули різні „цікаві“ проекти супроти українців. М. ін. кс. Шукальський апелював до знаної на сокальському ґрунті родини Корицьких, щоб вона боронила „польськосні“ міста. Очевидно, що „заохочуване“ в той спосіб міське шумовиння починає виступати проти спокійного українського населення в агресивний спосіб.

Вибрана делегація була 23. лютого у місцевого старости. Іменем делегації промовив д-р Лев Хоминський і вручив старості писемний протест. Крайня пора, щоб адміністраційна влада приборкала польську вулицю в Сокалі.

ВИБОРИ В БУЧАЧЧИНІ.

ПАТ подає, що минулої неділі відбулися в Барішні, пов. Бучач вибори до міської ради, в яких на всіх 16 мандатів поляки здобули 15, українці тільки 1 мандат. У порівнянні із попередніми виборами поляки здобули три мандати більше коштом українців.

В СЯНКАХ ВИБОРИ 12. Ц. М.

ПАТ подає, що вибори в Сянках, які обіймають 7 громад, розписали на 12. ц. м. Виборів імовірно не буде, бо всюди аголосить компромісові листи.

КРОВАВИЙ АТЕНТАТ НА КИЇВСЬКОМУ ДВІРЦІ.

МОСКВА. АТЕ. Київський залізничний двірць був перед кількома днями тереном бомбового атентату на двох урядовців секретаріату Української Комуністичної Партії. Негайно, після атентату двірць оточили окремі військові відділи НКВД.

Слідство у справі цього атентату, незвичайно важке, бо не можна ідентифікувати групу замаховців, якого вибух бомби зовсім роздер. В Києві переведено багато арештованих.

СВЯТОСЛАВ ШРАМЧЕНКО.

На шляху до власної маґки. (ПОЧТОВІ МАРКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ).

Від Ред.: Ця стаття поміщена в журналі „Український Філателіст“ у ч. 11—12 за м. р. р. Передруковуємо її (змінюючи тільки мову) в надії, що її прочитають з інтересом не тільки українські філателісти.

Для наших філателістів та ще більше для загальних філателістів буде певно новиною, що Карпатська Україна має вже історію своїх марок.

У числі 2-ому віденського журналу „Donaupost“ за р. 1924 на стор. 28—29 знаходимо цікаві відомості.

„Карпатська Русь“ — так називається частина 6. Горішньої Угорщини, що на основі мирового договору приділена до Чехословаччини і який час була самостійна. Щоб задокументувати назовні свою незалежність, в угорській газеті „Uj közlöny“ появилася пропозиція видати у травні ц. р. (1924) пропаятні поштові марки з нагоди п'ятиріччя цієї незалежності (? — С. Ш.) Карпатської Русі з портретами діячів: Франца Ракоція, президента Масарика, вождя Корітовича (очевидно, князя Федора Корітовича — С. Ш.) і з видами Ужгороду. Шаном можливо, що цей проект буде виконаний. (Ми знаємо, що з цього ніщо не вийшло. — С. Ш.)

Ще раніше — пише п. J. Oergvds у своєму журналі „Philatelia“ — „яке доходило до видання власних марок Карпатської України. В скорому часі по окуляції краю чеським військом Русько-Угорський Комітет звернувся до генерала Енцока (Hennoque) з проханням дозволити передрукувати угорські марки новою назвою краю „Підкарпатська Русь“ латинською та кирилицею. Дозвіл на це в порозумінні з цивільною владою одержано і зараз-же пороблено всі заходи до виконання цього передруку.

З нагоди повороту ген. Франка до Бургосу, населення столиці національної Еспанії зготувало своєму вождові маніфестаційний привіт. Перед резиденцією вождя національної Еспанії маніфестувало поперх 100.000 осіб. Ген. Франко виступив із бальжому своєї палати промову, в якій підкреслив, що своє теперішнє значіння завдячує національна Еспанія жертвенності еспанської молоді та її героїзму. Зокрема висловив ген. Франко вдячність для Німеччини й Італії.

СЕНЗАЦІЙНА ТЕЛЕГРАМА НЕГРІНА ДО АЗАНІ.

БУРГОС. Еспанське національне радіо проголосило вістку, в якій воно подає, що передано телеграму, що П вислав Негрін до Азани. В цій телеграмі Негрін пише таке: „Ваша телеграма, що ми П дістали за посередництвом післянця амбасадна має багато неточностей і тому я мучу вияснити деякі точки. Відкликаюся до вашого почуття обов'язку і зважу вас прибути до Еспанії, бо ви повинні

бути серед населення, яке поручило вам найвищий уряд. Будьте переконані, що як голова уряду я завжди буду готов співпрацювати при зміні напрямку політики, якщо ви тільки признаєте таке потрібним“.

ФРАНЦІЯ ЗВЕРНЕ ЕСПАНСЬКЕ МАЙНО.

БУРГОС. ПАТ. В Бургосі проголосили урядову ноту, яка подає: еспанське майно, яке знаходиться на території Франції та майно, що його вивезено всупереч волі правних посідачів від 18. VII. 1936. р., французький уряд погодився звернути Еспанії. Нота подає м. і., що теж мають звернути запаси золота есп. банку, зброю та военний матеріал, що його вивезли надобитки катальонської армії на французьку територію, торговельні й военні кораблі, мистецькі твори, дорожочінності, вартісні папери і т. ін. Вкінці згадана нота стверджує що французький та еспанський уряд зобов'язується вжити всіх конечних засобів, потрібних, щоб слідувати і протиставитися кожній акції, що могла б порушити спокій у сусідній державі.

Акція зимової допомоги.

Кілька хвилин у кухнях для безробітних.

Зима цього року не важка і ось-ось добігає до кінця, але ні одне ні друге не зменшує тієї великої нужди, яку терплять бездомні, безробітні, безпомічні старики. Всім тим категоріям бідних людей найважче пережити зиму, хоча б вона була і найлекша. З цього становища акція зимової допомоги — це справді велике діло, бо вона бодей у якійсь мірі намагається зменшити злидні тих, що не маючи змоги заробити, здали на ласку громадянства.

Зима добігає до кінця, але нужда бідних, особливо тих найбідніших, кінця не має. Вона не кінчиться тоді, коли кінчиться зимова допомога, вона тільки шукає тоді іншої допомоги, іншої підтримки. Часом вліті трапляється якась праця, але здебільша воно не багато краще, як взимі. Тому поки ще діє „зимова допомога“ міський громадянський комітет, що тією акцією займається, аживає всіх заходів і всіх засобів, щоб добути необхідні фонди. Одним з тих засобів є проголошена на неділю 5-го березня ц. р. „Жертва з частини обіду“. Громадяни мають у той день задовольнитися найскромнішим

обідом і рівновартість заощадженої харчу жертвувати на допомогу безробітним.

Для пропаганди цієї „Жертви з частини обіду“ Міський Громадянський Комітет Зимової Допомоги Безробітним у Львові уладна у вівторок 28-го лютого ц. р. поїздки представників львівської преси до кухонь для безробітних і дітей.

Ясна річ, що за короткий час не можна оглянути всіх кухонь, що діють на терені міста, тому учасники поїздки відвідали по одній харчівні одного типу, отже: для бездомної молоді, для безробітних і охоплених суспільною опікою, для безробітних, зубожілих або слабо оплачуваних на своїх посадах інтелігентів, для дітей. Всі ті харчівні ведуть різні харитативні товариства і видають вони крім платних дешевих обідів також безплатні обіди на харчевні карти Комітету зимової допомоги, суспільної опіки або позашкільної опіки. При харчівнях уладжені здебільша світлиці з часописами для старших або з позашкільною опікою та допомогою для дітей.

Визначено Контрольну Комісію і виготовлено кліші, але виявилось, що відповідних запасів угорських марок не було. Тому вирішено зачекати на звільнення Мармароської області („Марм. комітату“), де панували румуни, в надії знайти там досить угорських марок для передруку.

І коли нарешті Мармарош був звільнений, поспішили по марки до Хусту, Тересви, Рахова та до інших місцевостей, але даремно — все було вивезено румунами як воєнна здобич.

Тоді Комісія вирішила передрукувати чеські поштові марки, але це показалося неможливим. — Оце й усе!

Тому істнує чимало на філателістичних ринках та в обмінах перші чеські марки з надруком „Підкарпатська Русь“ є очевидно приватним виданням, можливо когось із членів Комісії. Цікаво було б усеж, якби хтось із членів цієї Комісії подав тепер вияснення і поінформував про цю Контрольну Комісію, її склад та працю для добра української філателії.

Інакше виглядає справа з українськими пошт. штемплями в Ясіні, Рахові, Сиготі, Хусті (?), Волинці (?), Сваляві (?), Мукачеві (?) тощо. Там у 1918. р. і на початку 1919. р. існувала місцева українська влада, а українські військові відділи з Галичини ввійшли були в Коломию до Сиготу та зі Станиславова до Мармарошу. В Ясіні український поштовий штемпель виглядав на аразок, встановлений для поштових урядів розпорядженням Держ. Секретаря Почт і Телеграфів З. О. У. Н. Р. з 19. XII. 1918. р. (в Тернополі) про урядові печатки поштових урядів, так: угорі „Уряд поштовий“, на долі „в Ясіні“, посередній зліва тризуб з хрестом, під ним „1918“, праворуч від тризуба медвідь (герб Карпатської України), звернений наліво до тризуба. Цікава й поважна комбінація!

Цей філателістичний надрук „Підкарпатська Русь“ є разую приватним, бо зустрічається він і на марках офіційно-поштових чеськими.

Почтова печатка Рахова з того самого часу, здається, подібна до цієї, бо мені ніколи цілої бачити не доводилось, тільки частину. Теж саме можна сказати і про решту поштових урядів Карпатської України).

Угорські марки з цими штемплями і будуть першими власними марками Карпатської України.

В 1923. р. вийшла була в Карпатській Україні синя марка ціною 20 сотиків з видом ужгородського замку. В лівому куті цієї марки знаходиться герб Карпатської України (медвідь) і жовто-блакитна хоругва. Але цю марку видано на користь фонду будови дому „Сокола“ в Ужгороді і тому поштової вартості вона не мала. З марок цього роду (добродійних) було ще кілька родів в останніх 10 роках у Карпатській Україні.

Деяку філателістичну вартість для українських збирачів безумовно мають всі чеські марки, оштемпльовані двома штемплями — угорі чеською мовою, на долі українською, що походять з Карпатської України, а також чеські поштові марки, як марка 1928. р. ціною 60 гал. з видом української церкви в Ясіні і 1938. р. з видом Мукачеві ціною к. ч. 1,20 (з прилученням цього міста до Угорщини стигла на з обігу).

Тепер для нас цікаві нові марки Карпатської України, як з надруком на чеських, так і ті, що ще вийдуть як власні марки нової автономної держави.

На закінченні цього короткого перегляду історії марок Карпатської України треба зазначити, що гербові марки У. Н. Р. з надруком „Закарпатська Русь“ ще з 1918. р. свого простого призначення не виконали. Вони лише грали ролю пропагандистну і тепер мають тільки історично-пропагандистне значіння.

Значення таких угорських марок з офіційними угорі штемплями в Ясіні і Рахові привернуть увагу 11—12 число „Українського Філателіста“ за м. р. р.

Рай тварин на землі.

На північний схід від Австралії лежить група островів, що творить ангайську домінію Нової Зеландії. Ця країна — це справжній рай для тварин, що перевезені туди з інших частин світа розвиваються тут краще, ніж у своїй давній батьківщині. Причиною цього незвичайного явища є прегарний клімат Нової Зеландії, що має мало морозних днів, а багато тропічно-гарячих днів. На тих островах нема також зовсім великих хижаків; також привезені до того краю тварини мають спрому розсіятись по великих безлюдних просторах, дотого ж вони є там під опікою ангайських законів, що дуже докладно розподіляють справу полювань. Ось нпр. в 1861 р. привезли в Ангай одного оленя з двома самцями, а по двох роках спровадили з Ангай ще три штуки. Від тих шести походять ті велетенські стада оленів, що великими табунами перебігають степи Нової Зеландії. По скалистих верхах „Полудневих Альп“, гірського ланцюга Нової Зеландії бігають тисячі козів, що походять з одного тузину альпійських козів, які колись подарував Новій Зеландії австрійський цар Франц Йосиф. Знову якийсь ангайський аматор ловів на крілики привіз до Нової Зеландії їх кілька диких штук. По двадцяти роках тубільці, чорно-бронзові маорійці та ангайські фермери мало що не збунтувались проти уряду, бо дікі крілики розмножились до мільонів і почали поважно загрожувати цілій хліборобській господарці Нової Зеландії. Тоді загрожені фермери спровадили до краю відомих ворогів кріликів куні, лисиці і тхорів. Але прикро розчарувались на тих гостях, бо вони замість нищити диких кріликів, засмакували в м'ясі безкрилих птахів ківі. Тому до пошести кріликів долучилися ще куні, що за той час розрослися страшенно. Тепер у Новій Зеландії масово нищать куні, не зважаючи на всю пошану для того звіря, що є гербом Нової Зеландії.

Таксамо і кілька диких, яких тут у своїм часі привезли, стали справжнім прокломом краю, відколи вони засмакували у м'ясі молодих ягнят. З пари коней, що втекли на свободні степи розвинулися цілі табуни мустангів, а нащадки пари лосів, яку випустили із зоологічного саду у Веллінгтоні на свободу для експерименту, виповнили фйорди полудневої частини Нової Зеландії. Подібно спроваджені колись в Америку дара чорних диких свиней „вчисті“ дала початок численному племені того свинячого роду.

Царство рибалок.

Подібно стоїть справа з рибами. У цій чародійній країні риби спроваджені з інших країв і пущені до води розмножилися у велитенських кількостях, як це сталося нпр. із пстругами, яких нарібок спровадили вперше до Нової Зеландії ангайські спортовці. Відомий німецький подорожник Кац подає, що на півночі Нової Зеландії, де на просторі 3 мільонів га перепливає кількасот річок та лежить кількадесят великих озер, можна закинути вудку до кожної води, а рибалка ніколи не може розчаруватися. У 1900 р. спровадили тут перших дососів; ці риби дають уже чудові збори, а за 20 років напевно будуть поважними суперниками пстругів.

Цікаве, що кількості тварин у Новій Зеландії постійно зростає, хоча полювання є тут майже дарове, бо річна ліценція на всі державні ліси коштує всього коло 80 зол. Подібно зростає постійно кількість риб у водах цього справжнього раю для тварин, хоча їх масово виловлюють, бо ліценція на цілий рибальський сезон (від жовтня до квітня) коштує тільки 40 зол. Як видно з цього — Нова Зеландія є правдивим раєм для всякого роду звірят, дотому їй ідеальні умови розвитку, тоді як майже на цілій земній кулі тваринний світ постійно вигибає, випираний щораз більшим зростом людського населення.

Острови, що зникають.

Великі тропікальні-річні-привають, часті частини берегу разом із рослинністю і несуть їх з водою немов човна. Такі острови порослі деревами можуть потім доставатися на отверте море, а густо сплетені корені дерев дають їм силу опиратися навіть дуже сильним морським хвилям. Так нпр. 28. липня 1892 на Атлантичному океані на ширині 39° 30' Н і довжині 65° В помітили моряки такий рухомий острів з поверхнею коло 1000 м².

Цей острів перетривав дуже сильну морську куртовину, що саме шаліла, а по 2 місяцях ті самі моряки зустрінули його знову, але вже багато даліше на північний захід. Швидко сильні бурі пізньої осені знищили цей острів.

Іншим родом островів, що появляються і скоро зникають, є напр. острови на озері Імлінг у Ліфляндії, де кожної весни з'являється на поверхні води великий острів, що поростає навіть густою травою, де тубільці косять траву, а навіть випасають худобу.

У половині жовтня таємний острів зникає знову під водою. Це явище появляється систематично кожного року. На озері Раалінгем у Швеції є подібний острів, що періодично вириває з води, де знаходяться навіть пні дубів, сосон і беріз. Таксамо в Німеччині є такий острів на озері Зебург коло Геттинги. В тім останнім випадку думає Кенен, що причиною появи острову є висихання озера в літі, коли плесо води опадає на 30 см. і більше. Дно того озера складається з пластичної маси торфу, що підчас висихання піддається бічному натискові і виплюється догори. Другий дослідник цих таємничих явищ думає, що причиною появи острову є тертя газів, що повстають з гниючого на дні озера торфу і підносять частини дна вгору.

Усі ті явища є для простолюддя дуже таємничі і тому не диво, що коло таких таємничих островів та озер звичайно повстало багато казок та легенд.

Не тримайте долярів, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Громадських 1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграш згідно з речинці звіннаються Вам відсотки.

Гелій найлекший газ.

Одним з найцінніших газів, що мають величезне значіння для людей, є гелій. Його найважливішою прикметою є те, що він є найлекшим газом і з тої причини знаменито надається до виповнювання великих повітряних кораблів — Цепелінів. Отже не диво, що за ним дуже пошукують ті держави, що користуються повітряними кораблями, зокрема Німеччина. Цей газ має крім свого незвичайно малого тиску ще ту цінну прикмету, що не вибухає, тоді, як уживаний перед ним до виповнювання балонів водень дуже легко вибухає і був причиною багатьох велитенських катастроф. Тепер найбільші зложки цього цінного газу знаходяться в Америці, яка стереже їх заздрю і не хоче нікому цього газу продати.

Гелій на Землі.

У дрібних кількостях гелій знаходиться майже на цілій землі. Ці гази, що виходять наверх із глибини землі мають у собі сліди цього газу. Повстання гелію виявляється з розпадом радіоактивних субстанцій (уран, рад), тому він появляється там, де є багато радіоактивних субстанцій. Спеціально багато гелію знаходиться в сусідстві покладів промінетворчих скал (уранових, радювих), земного газу і нафтової ропи, бо вони перебиваючи собі вглиб земної покриви дорогу випускають гелій зі скал, які вони розгортають чи розсипають.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Таємниці атмосфери Марса.

Марс — найближча планета — сусідка нашої землі, все далі є предметом зацікавлення астрономів та інших людей, а також різних фантастів, що вважають Марс за планету, на яку люди колись будуть емігрувати. У 1937 р. виконав ангайський учений Слайфер багато фотографічних обсервацій Марса. Він помітив цікаве явище, а саме, що чим була довша хвиля світла, в якому він виконував знімки, тим на поверхні Марса виразніше було видно всякі подробиці. На звичайних фото-болонах (бромовосрібних) були невиразні знімки, зате знімки виконані на болонах вражливих на світланні промені з довгими хвилями (червоні та підчервоні) давали багато докладніші та виразніші фотографії Марса. Причиною цього явища є сильніше розпорошування короткохвильних променів світла (синіх, фіолетових, позафіолетових) атмосферою Марса. Згаданий астроном приписує це явище (що атмосфера Марса перепускає мало синіх та фіолетових (короткохвильних) світланних променів) тому, що в ній знаходиться мабуть багато пилу, що розпорошує синє та фіолетове світло сильніше ніж на землі. Учений не виключає також можливостей, що причиною цього таємничого явища можуть бути неznані газові складники Марсової атмосфери.

„Відвернений кіт“.

Не так дуже рідким явищем у людини є неправильне положення якогось органу тіла. Медицина знає нпр. багато випадків неправильного положення серця в людині, яке замість лежати по лівій стороні грудної клітки, лежить по правій. Недавно ствердили подібний випадок в університеті у Пітсбургу, де при секції кота, купленого для дослідів з порівняльної анатомії виявилось, що всі органи в коті були цілком обернені в протилежний бік. Легені, нирки, блячки та жила і всі частини кормового проводу були нормально збудовані, але лежали не так, як звичайно. Печінка лежала по лівій боці замість по правій, серце ж по правій замість по лівій і т. д. Кіт був цілком здоровий і нормальний під кожним оглядом. Лікарка, що поділила ці обсервації припускає, що він був одним із близнюків, що походили з одного яєчка.

НОВА КНИЖКА
Віолетта „ДІЛА“

ВОЛОДИМИР БІРЧАН

„НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ“

— повість —

Доля емігранта у Чехословаччині
Дні в Карпатській Україні. Боротьба
за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у В.
дальнітві „Діло“
або у всіх книгар-
нях краю.

Бюджетова комісія сенату в обороні професора Бартеля.

ВАРШАВА, ПАТ. На початку засідання сепаратної бюджетової комісії присутній Заржицький відчитав лист проф. Бартеля такого змісту: „Ситуація у львівських вищих школах не дає мені змоги покинути Львів. Терористи і люди, які порушують право і повагу держави уважали б це втечею. Я ніколи не втікав і не робитиму того в майбутньому“.

Председник ствердив, що проф. Бартель став предметом організованих нападів за промову, виголошену в бюджетовій комісії. Сенатор не відповідає за свою парламентарну діяльність навіть перед виборцями. Проф. Бартель, не вибраний, лиш іменований президентом, за промову виголошену в сенаті, наразився на напасти частини молоді, якою керують безсумнівно люди з позо академічних код. Комісія є обов'язана оцінити такі факти та домогатися від уряду, щоб член сенату за свою парламентарну діяльність

не був наражений на переслідування й атаки з боку непочитальної частини студентської молоді. Сенатори прийняли цю заяву оплесками.

СЕНАТСЬКА БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА ПРАЦІ НАД БЮДЖЕТОМ.

Після заяви председника комісії про атаки на проф. Бартеля комісія прийняла кілька поправок до скарбового закону та до бюджетового префімпаря: податок від електричної енергії зменшено на 1,000,000 зол., податок від зарізу збільшено на 500,000, відсотки від гривні і кар на стільки само, наукові дотації на 61,000. Крім того комісія прийняла кілька резолюцій: про ревізію звільнень від судових оплат, шкільне будівництво та позашкільну освіту.

На тім скінчилися праці комісії над цього-річним бюджетом.

Наради адміністраційно-самоуправної комісії союму.

ВАРШАВА, ПАТ. Адміністраційно-самоуправна комісія союму прийняла законопроект, який дозволяє надавати хрест заслуги за відвагу також воїнам. Після комісія прийняла по дискусії новелу до закону про заріз звірят у різних. Згідно з тою новелою:

1. міністр рільництва в порозумінні з міністром внутр. справ що року визначуватиме кількість звірят, що їх можна зарізати способом, який прийняли деякі групи населення;

2. цю кількість будуть зменшувати з року за рік;

3. від початку 1943 р. буде заборонений заріз іншими способами, як передбаченими в 1. і 2. статті того закону;

4. згаданого в 1. відступі зарізу не можна вводити в місцевостях, де його не було дотепер;

5. окремий розпорядок міністра промислу і торгівлі унормує продажу мяса зі зарізу згаданого в 1. уступі;

6. на основі постанови громадської влади громади можуть переводити заріз звірят та заохлювати населення у мясо.

—оо—

В черв. Еспанії нема ніякого осередка влади.

ЗАЯВА ПРЕМ'ЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА ПРО ВИЗНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

Лейбуристи поставили внесок недовіря для уряду Чемберлена за те, що він визнав уряд ген. Франка; над тим внеском розвинулась у вівторок дебата в палаті громад.

Відповідаючи на атаки провідників опозиції Етлі, Чемберлен ствердив, що визнання нац. уряду було уважене від визнання з боку Франції. Нац. уряд володіє великою більшістю исп. території. В решті Еспанії нема ніякого осередка влади; през. Азана уступив, частина міністрів є у Франції, частина в Еспанії — зрештою невідомо, де. Треба рахуватися з дійсністю — зрештою в інтересі Англії було, визнати нац. уряд.

Найцікавішим моментом у дискусії був виступ б. міністра Ідена, який вповні підтримує становище Чемберлена.

Князь Альба переняв будинок есп. амбасади в Лондоні.

ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЯМ ЧЕРВОНОГО ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

У париських політичних колах розійшлася вістка, що Негрін поспішно скликав засідання уряду до одного надморського міста та що предметом засідання буде капітуляція.

З Мадриду потверджують, що скликано засідання уряду та що на ньому дійде до незвичайно важких постанов.

АЗАНА УСТУПИВ ЗІ СТАНОВИЩА ПРЕЗИДЕНТА ЕСПАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.

КОЛЬОНЖ, ПАТ. Шеф протоколу президента еспанської республіки відчитав у вівторок перед представниками міжнародної преси лист до голови кортезів Баррія, в якому Азана повідомляє, що він уступив зі становища президента Еспанії.

МОТИВИ ДИМІСІЙ.

В цьому листі Азана стверджує таке: Коли вандальний вождь середущої армії заявив, що війна без сумніву програє, Азана сповнив свій обов'язок, дорозуміючи прем'єрові замирення, щоб припинити дивачий пролив крові. Він робив у тому напрямі все, що дозволяли йому об'єктивні можливості, але без успіху.

Факт, що держава — зокрема Англія та Франція — визнає нац. уряд, відбиває Азани авторитет і погляди прова на нозі, необхідний, щоб експлуатувати супроти держави згідно зі со-вієтсь.

Тому, що червона Еспанія вже не має правління, не має в Еспанії ні позитивного до-зволу, ні виконавчих органів, без яких „дезакт-“

не може виконувати своїх функцій. В таких умовах годі зберегти становище навіть зовсім номінально. Того становища я не зрікся в дні, коли вийшов з Еспанії, лиш тому, що мав надію, що зможу вихиснувати цей короткий час для мира.

БАРРІО ТИМЧАСОВИМ НАСЛІДНИКОМ АЗАНИ.

Після відчитання листа шеф протоколу заявив, що — згідно з конституцією — голова кортезів Барріо обіймає тимчасово становище президента.

АМБАСАДОР ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ПОКИНУВ БУДИНОК АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Еспанський амбасадор в Парижі Паскуа покинув у вівторок будинок еспанської амбасади. Французьке міністерство закордонних справ тимчасово переняло опіку над еспанськими державними будинками: амбасадой, консульствами, туристичного уряду та торговельного представництва. Амбасаду обняв у вівторок вечером представник національної Еспанії Кінонес де Леон, б. еспанський амбасадор в Парижі. Віцедиректор політичного департаменту Роша, виїде в середу до Бургосу, щоб повідомити ген. Франка про визнання.

ЮГОСЛАВІЯ, АВСТРАЛІЯ ТА ПАРАГВАЙ ВИЗНАЛИ НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ.

БІЛГОРОД, АВАЛЬ. Югославянський уряд визнав уряд ген. Франка та увійшов у нормальні взаємини з ним, зриваючи взаємини з червоним урядом.

АСОМПСІОН, ПАТ. Парагвай рішив увійти в дипломатичні взаємини з еспанським нац. урядом.

СІДНЕЙ, ПАТ. Австралійський уряд визнав нац. Еспанію.

ЕСПАНСЬКА АМБАСАДА В ЛІМІ ТА ПЕРУВІАНСЬКА В БУРГОСІ.

ЛІМА, ПАТ. Як повідомляють офіційно, з огляду на традиційні добрі взаємини між Еспанією та Перу, оба уряди рішили підняти свої взаїмні дипломатичні представництва до ступня амбасад.

ЖУРНАЛІСТИ — ЖЕРТЕЮ ФРАНКО - ІТАЛІЙСЬКОГО НАПРУЖЕННЯ.

Італійський уряд видавав римських кореспондентів шовеників „Жур“ і „Журналь де Леба“. У відповідь на те париський кореспондент „Коррієре делла Серра“ Монеллі відстав наказ покинути Париж до тижня.

НАПАД У ЛЬВІВСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ.

Підчас відчиту асистента краківського університету д-ра Щотки у львівському університеті у вівторок 28. м. м. ввечерю напала боївка ендецьких студентів з коло 50 осіб і побила важко 62-літнього урядовця Яна Крука та студента львівського університету Франца Вілька. Обоє важко ранених у голову відвезла каретка рятувального поготівля до шпиталю. Крім того є ранені ще два студенти. Бронислав Заленський та Ян Москаль. Напасники втікли.

ДИПЛОМАТИЧНЕ ПОЛЮВАННЯ У БІЛОВЕЖСЬКІЙ ПУШІ.

Полювання з участю міністрів Бека і Чяна тривало у вівторок від год. 8. до 17. Застрілено 35 диків, 3 рисі та 1 лиса. Після мін. Чяно з жінкою звидів природничий музей у Біловезі, Мін. Бек з жінкою уладив для гостей прийняття.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ

СВОЮ РЕАЛЬНОСТІ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДІЙТЕ ОГолоШЕННЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНІ.

В турецькій копальні вугілля в Кральоні дійшло до вибуху. 23-ох гірників згинуло, 2-ох ранено важко, 10-ох легко.

—оо—

ДИРЕКТОР АГЕНЦІЇ СТЕФАНІ УСТУПИВ.

РИМ, ПАТ. Мусоліні прийняв директора агенції Стефані, Джіованніа Капелетта, який уступив зі свого становища з огляду на вік. Прем'єр подякував Капелеттові за його 20-літню працю в часах таких важких для Італії.

—о—

СОЦІАЛІСТ СУДАН ДІСТАВ МІСІЮ УТВОРИТИ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД.

Бельгійський король поручив місію утворити новий уряд соціалістичному сенаторові Енгелеві Суданові, який у минулому був міністром закордонних справ, скарбу і справедливості та є заступником председника сенату.

—о—

Арабський страйк у Гайфі.

ГАЙФА, ПАТ. Араби оголосили страйк. Всі арабські крамниці замкнені, робітники на залізницях та в рафінеріях не працюють; страйк не обняв лиш пристані та пошти.

По місті ходять сильні військові та поліційні стежі.

16-ОХ АРАБСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ЗГИНУЛО У БОЮ З АНГЛІЙЦЯМИ.

ЕРУСАЛІМ, ПАТ. У північній Палестині, між Акко і Сафедом, дійшло до поважної битви, в якій згинуло 16-ох арабських повстанців. Ранених забрали повстанці зі собою, тому невідомо, скільки їх.

Перешукуючи гірський терен на північний захід від Наблюсу, англіїці застрілили двох арабів.

ЗАКЛИК ЖИДІВСЬКИХ РОБІТНИКІВ ДО БРИТАНСЬКИХ, ФРАНЦУЗЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ.

Начальна рада жидівських синдикатів у Єрусалимі звертається до провідників робітництва Англії, Франції та Америки зі закликом, щоб вони не допустили до здійснення плану брит. уряду що до Палестини.

—о—

ДАЛЬШІ ТРИ ЖЕРТВИ КИТАЙСЬКОГО ТЕРОРУ В ШАНГАЮ.

Китайські терористи убили в Шангаю одного китайця і дві китайки, відомих з японо-фільмських симпатій. Голови усіх трьох убитих найдено настромлені на палисали, що окружує частину Шангаю, яка є під японською контролею.

Чи знаєте Ви, скільки є неписьмених у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що її видала „Просвіта“ в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! — Вчіть неписьмених!

Стрілянина в Перемишлянщині й Бережанщині.

ПАТ подає, що поліційна стежа стрінула у жваві на залізничній станції в Лагозіві повіт (Перемишлянщина) кількох підозрілих людей, з яких один під час ласітимування почав до поліційних стріляти з автоматичного револьверу. Поліційники пустилися в погоню за напасником і вистріляли за ним 15 разів із хреса. У висліді цієї стрілянини поліційник Огородник дістав постріл у груди. Напасник, яким виявився ноторічний злочинець Михайло Бедрий, дістав рану

в ліву руку і у бік. Всеж таки він успів утекти. Стан раненого поліційника негрізний. Поліція веде у цій справі дальше слідство.

В Кальнім повіт Бережани два поліційники стрінули під час службового обходу узброєного мужчину, який стріляв у напрямі поліційників та зранив легко в руку поліційника Володінського. Поліційники почали відстрілюватися, але стріли їх хибали.

НОВИНКИ

ЧЕТВЕР

2

БЕРЕЗЕНЬ.

Ст. ст. 17. лютого 1939

Теодора.

Лат. Смильчак.

Сонце: схід — 6.07 захід — 17.03.

Місяць: схід — 12.34, захід — 4.15.

Завтра: 3. березня. Пятниця.

Ст. ст. 18. лютого 1939.

Льва паша.

Лат. Кунесунди.

Сонце: схід — 6.06, захід — 17.07.

Місяць: схід — 12.12, захід — 4.53.

—

— МАГАЗИН БІЛЛЯ І ПОСТЕЛІ МИХАЙЛА ПРОЦЯ, ЛЬВІВ — РИНОК 14 поручає: КОВДРИ, МАТРАЦИ, готіві подушки з пір'я, простирада, пошевкки і всяке найвибагливіше жіноче і мужське білля. — Ціни дуже низькі — товар першорядний. 442 —30

— Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах. Замовлення в ратах по зол. 5 (зол. 35), або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— П.Філія Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю повідомляє, що 4. березня ц. р. в год. 19. відбудеться концерт у театральній залі Ріжнородностей, вул. Рутівського, при ласкавій співучасті Впов. Дарії Бинарської і Галі Левницької, Нестора Нижанківського і хору бурсачок, під орудою Впов. Володимира Листопада. Дохід на жіночу Ремісничу Бурсу. 3—4

— Центральні і збірні антени інсталиє згідно з обов'язковими приписами Городського Староства — Електротехнічна фірма „Е-комп“ — Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 129 2—6

— З янайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліан Глушевський — рік оснує. 1928 — Львів, па. Капітульна 3. I. тов., телефон 254-46. 1200 148-0

— Сир, молоко, яйця — на березень. Страви з набіду (білий крем, галушки з грисіку, палачинки з сира і будинь пшениць) переведе п. Наталка Гаврих-Костецька на показі „Нової Хати“. Показ відбудеться дня 2. березня в год. 5. Ринок ч. 39. 474

— В Українському Лікарському Товаристві чергові сходили члени у п'ятницю 3. березня ц. р. в год. 7. ввечір у власній доміції. На сходинах виголосить п. д-р Ірина Сімович реферат з н. „Vulvovaginitis dopozt. u дітей“. 467

— Відчит п. Сави Крилача про „Національні гордоші й комплекси нижчоті в лавовоявних народів“ відбудеться в дні 2. березня в 6-й год. ввечір у Клубу Р. III ім. Г. Барвінок при вул. Мокшанського ч. 12. 464

— Велика Академія, що її для вшанування 125-ліття народин Тараса Шевченка улажують злісно всі наші центральні установи при співучасті всіх українських співочих і музичних товариств Львова, відбудеться в неділю 5-го березня в год. 12-й у залі Старого Театру (кіно „Атлантис“). Карти вступу в ціні по 2—5 зол. продасть уже в канцелярії Т-ва „Просвіта“, Ринок 10 II. пов., від ранку до вечора а в неділю в касі Старого Театру від год. 9-ої передполуднем.

— Виступ українського скрипака в льондоському радіо. Льондоське радіо поновно запросило нашого талановитого скрипака, п. Богдана Губицького (з Вініпегу в Канаді), щоб виступив з грою на скрипці дня 2. квітня, коли радіостанція буде надхвяти програму для всієї Бритійської Імперії (годою до Канади). Разімо успіхами та признанням нашого молодого артиста і віримо, що все українське громадянство, особливо в Канаді, постариться послухати передміц цього концерту. Виступ п. Губицького відбудеться, як згадано 2. квітня в год. 11.50 вночі (льондоський час) у трансмісії для Бритійської Імперії. Програма концерту буде складатися з точок: 1) Ля Гітана — Крайслер;

2) Романс Капріс — Ровесі Вуф; 3) Габанера — Сарасате. Підчас чергової передачі п. Губицький сподіється включити в програму деякі українські композиції. — (ЖКБЮРО, Льондон).

— На „Рідну Школу“ зложили з львівського повіту: Катерина Квітнюк д. Юрія і Галинтий Ілько с. Дмитра в Ляшках Мур. з нагоди свого вінчання зол. 2.50. — Весільні гості зложили на весіллях: у Катерини Квітнюк та Ілька Галинтийого в Ляшках Мур. зол. 5.85, у Софії Ковалишин і Грици Шульгана в домі Матвія Ковалишина в Підлісках (Малих зол. 3.17, у Софії Підгайної і Семена Лемішки в Рудавцях зол. 1.78, у Ілька Маршалка в Френелівці зол. 3.51, у Івана Хабровського в Малехові на руки Осипа Малини зол. 3.12, у Василя Залізняка в Скинолі на руки Миколи Кагана зол. 3.80, у Катерини Іванюк і Миколи Гайзлера в домі Теодора Бобиліака в Черкасах зол. 1.16. — На іменинах Агафії з Галинтий Лабі в Ляшках Мур. зложили гості на руки Іллі Галинтийого зол. 1.55. — На забаві членів Кружка Р. III. в Грибовичах М. 18. II. жертвували приватні зол. 3.00. — Крім того читальня „Просвіти“ в Сливниці, пов. Добромиль, жертвувала зол. 5. — на львівській вселюдній школі Р. III. — Політичні в'язні зі Серадзі зложили зол. 33.00 на львівській вселюдній школі Р. III. — За всі ці жертви в сумі зол. 67.44 всім П. Т. Добродіям щиро дякує Рада Повітового Союзу Кружків Р. III. у Львові.

— Українська справа темою нарад Союзу східно-галицьких ділчів. У вівторок 28. лютого відбулись у Львові загальні збори Союзу східно-галицьких ділчів, на якому займались основно українською справою. Реферували: Віктор Чарковський-Голєвський, д-р Кішечунович та Франц Розвадовський. Після того відбулась дискусія.

— Процес проти інвалідів. Перед апеляційним судом у Львові розпочався у понеділок великий процес проти інвалідів. На лаві обвинувачених сидить кількадесят осіб, у більшости воєнні інваліди і також кількох урядовців з інвалідського реферату при городським старості у Львові. Всіх обвинувачують за зловживання, або за намову до зловживань. Ці зловживання основувались на тому, що обвинувачені діставали від урядовців посвідку, яка стверджувала вищий ступінь неспосібности до праці, ніж це було в дійсности. Урядовці за виставлення цих посвідок брали хабарі. У висліді розправи в першій інстанції всіх обвинувачених засуджено на карі в'язниці від кількох місяців до 6 років. Ті, що не прийняли засуду, відкликались до апеляційного суду, який саме займається їхньою справою. Розправу розписали на 10 днів.

— Кара за метрики. В окружнім суді у Станіславові закінчився процес проти о. крилошанина Івана Лятишевського, пароха в Ланчині та проти о. Андрія Лакусти, пароха в Красній, повіт Надвірня, яких обвинувачено в українській польських назв при вписках до метричних книжок та у видахках осіб, що вони їх предкладали владі. Суд признав вину обох священників і засудив їх на карі по 6 місяців в'язниці, умовно звільненої.

— Припинення діяльности читальні „Просвіти“ в Бояничках. Староства в Сокалі видало 21. лютого розпорядок, яким припинило діяльність читальні „Просвіти“ та кружка „Рідної Школи“ в Бояничках. У розпорядку староства умотивовано цей крок тим, що члени згаданих товариств загрожували публічному ладові.

— Трус і арештування у Войнилові. В 26. лютого поліція перевела у приватному мешканні директора Районової Молочарні у Войнилові д-ра Нестора Рудницького трус, а відтак арештувала і відставила його до комісаріату поліції в Калуші.

— Велика пожежа біля Городка. В понеділок вибухла величезна пожежа в селі Малковичах біля Городка. З неустійливих ще причин згоріло в цьому селі 16 мешкальних домі, 6 столів та 12 стейн.

— Львівська хроніка. На розі вулиць Крулявської і Орангут якийсь бандит напав на Божену Михаїл і зрабував їй не тільки готівку, але і срібний годинник та золотий ланцюжок. — Михайло Бенковський (Знавірянська 10) по-

відомив поліцію, що ще 21. лютого його син Іван, слюсарський челядник, вийшов з дому і досі не вернувся. — 40-літня вдовича Фрацішкія Поліська зажила якоїсь отруї та перетяла собі жили на руках. — З невідомих причин вибухла в понеділок пожежа в пивниці реальної при вул. Супінського 18. — Ернестина Табер (Вірменська 4) заявила на поліції, що в понеділок уполудне якийсь темний тип вивіз їй при брамі хати, де вона мешкає, торбинку з сумою 17.55 зол. та векселі на 38 зол. і втік.

— Безлична крадіж на селі. З Дрогобича повідомляють, що невідомі злодії прийшли в понеділок до мешкання 70-літньої Розалії Гарахман у Вороблевичах біля Дрогобича і зажадали від бабусі грошей. Не діставши їх, винесли з хати на подвір'я скриню, з якої забрали 50 сотиків, різні дрібниці та вкладкову книжечку на 800 зол. і втекли. — З Сокаля наспіла вістка, що чотири озброєні бандити вдерлися до приміщення „Кулка Рольнічого“ в Угріїні і після стероризування нічного сторожа зрабували товариб на 300 зол.

— Авантура на забаві в „Домі Людовім“. 16. жовтня м. р. в „Домі Людовім“ у Зарудцях відбувалась забава з танцями. Парубки Антія Болібжух, Домінік Болібжух та Володислав Урочка побили комітетового Василя Кюка. У вівторок, 28. II. станули вони як обвинувачені перед суддею Словіком, який у висліді розправи засудив усіх трьох обвинувачених на кару 6 місяців в'язниці з завішенням на 3 роки.

— Хотів звернути на себе увагу. Небуденний судовий процес відбувається в Ковалі. На лаві обвинувачених засів залізничний службовець Казимир Бялковський, який через ушкодження перекладниці спрочинив, що поспішний поїзд Варшава—Здолбунів виїздив на станції Кошари зі шин. У висліді цієї катастрофи згнули два пасажирі, а кільканацятьох поранило. Обвинувачений признався, що хотів звернути на себе увагу влади. Тому ушкодив перекладницю, одначе у хвилині, як мав надійти поїзд, положив на рейках алярмову петарду. Та не вдалося уже завчасу затримати поїзду. Бялковського засудили на безречинцеву в'язницю.

— Опір у людським тілі перед судом. Перед окружним судом в Лодзі станув 58-літній бляхар Фердинанд Грінінг, якого обвинувачують за вбивства нелітніх дічат та хлопців. Грінінг був уже караний за крадіж, насильства і вбивства. В 1926 р. окружний суд у Каліші засудив його на безречинцеву в'язницю, в 1928 р. на основі амністії зменшили йому кару до 10-ти років. У 1934. р. Грінінгові дали двомисячну відпустку з в'язниці і вчасі цієї відпустки допустився він багатьох вбивств на нелітніх на сексуальнім підкладі. Цьому опиреві в людському тілі грозить кара смерті.

— Культурне життя Варшави в цифрах. Варшава має 7 великих бібліотек не рахуючи шкільних бібліотек, окремих організацій і приватних. Найбільша — Університетська Бібліотека, яка має 907 тисяч томів. „Народова Бібліотека“ має 814 тисяч томів, „Публічна Бібліотека“ 475 томів, Військова — 136 тисяч, Вищої Торговельної Школи 136 тис. томів, Ординації Замойських 136 тис., Красінських 100 тисяч томів. Музеїв має Варшава 28, з яких найбільший „Національний Музей“. За минулий рік той музей відвідало 600 тисяч осіб. Архів має Варшава 14, не рахуючи архівів ремісничих цехів, приватних і т. д. Міський архів має 250 тисяч примірників. Театрів має Варшава 17, кіно-театрів коло 70 (розмірно мало). В 1938 р. варшавські кіна продали 13 мільонів білетів. Ясно, директори театрів та концертних бюр нарікають на зменшену фреквенцію.

— Зацікавлення Німеччиною в Англії. Німечка преса повідомляє що 30 кораблів виїде з Лондону і Савтгемптона до Гамбурга, везучи 12.000 англійських подорожників.

— Смерть удовиці по Леніні. Як ми вже вчора повідомляли, в понеділок вранці померла в Москві в 70-ому році життя вдовича по Леніні Надежда Крупская. Її смерть прийшла несподівано, бо ще в неділю вона обходила 70-ліття своїх уродин при участі Сталіна, Літвінова, Беріє та інших совітських достоянників. У понеділок рано нагад занедужала і лікар, якого покликали до неї, міг лише ствердити смерть. Треба додати, що Крупская в останніх роках не відшлялась ласкою сталінського режиму і, коли її не арештували, то тільки з уваги на поважний вік і з огляду на пам'ять про її мужа Крупская працювала на старість у ділянці совітського шкільництва.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

